

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,

12 " " " " 2 " "

15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanske
ulice št. 44.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Kdo bo deželni glavar kranjski?

Od kar so deželni zbori sklicani, začelo se je po časnikih živo pretresati vprašanje, kdo postane naš deželni glavar? Nedavno (4. t. m.) se je praški „Politik“ iz Ljubljane telegrafiralo, da slovenski listi nimajo nič zoper to, ako baron Apfaltrern postane deželni glavar kranjski, ker je sedanja večna deželna zbornica nepostavna in ker se Slovenci odreko želji, da bi kak naroden poslanec postal deželni glavar. Tej telegrafski novici smo se tem bolj začudili, ker so slovenski listi ravno narobe pisali, kakor se je poročalo imenovanemu listu. Naši bralci se gotovo še spominjajo, da smo ravno istega dne, ko je „Politik“ objavila omenjeni telegram, pisali o bodočem deželnem glavarju ter omenili, da izmed sedanje manjšine nihče ne bi hotel postati deželni glavar, akoravno bi mu to čast ponujali, da pa vlada tudi iz večine gotovo ne bode izbrala najhujšega strankarja, ampak bolj zmerne in tudi pri manjšini priljubljenega moža in da gledé na vse to ni kaj verjetno, da bi baron Apfaltrern postal deželni glavar kranjski. Radi sicer pripoznamo, da si je baron Apfaltrern pridobil velike zasluge za našo deželo, ker si je kot predsednik centralne komisije za vravnovo zemljišnega davka močno prizadeval, da so obveljali tarifi naše deželne komisije, a kot deželnega glavarja bi se ga nikakor ne mogli veseliti. Saj vemo, da gosp. Križki baron le prerad poslušal, kar mu Schrey in Dežman na uho šepčeta, ter je preveč strankar in premalo nepristransk ali objektiv. On je tudi tisti mož, ki ob volitvah kranjske grajske

zbira in v boj pošilja proti našemu narodu, ki naše velike posestnike moti, da se pogunjajo za vstavoverno stranko in za nemškutarijo, akoravno morda sami ne vedó, zakaj bi ravno morali sovražiti jezik in narod slovenski, med katerim živé, in h kateremu premnogi izmed njih spadajo po krvi in rodu. To je toraj vzrok, da je Apfaltrern pri narodni stranki silno malo priljubljen, in da so nekateri poslanci kar naravnost rekli, da ne pridejo v deželni zbor, ako baron Apfaltrern postane deželni glavar.

Prav enako izrazil se je o baronu Apfaltrernu tudi „Slov. Narod.“ Prvo poročilo dunajskih listov, da Apfaltrern postane deželni glavar, ga je tako razburilo, da se je komaj in komaj premagal, ter ne naštel vnovič vseh onih pritožb, ki so se sedanjemu deželnemu zboru od raznih strani in pri raznih prilikah očitali. Razun tega pa je 4. t. m. tudi „Narod“ naravnost rekel, da bi bilo imenovanje barona Apfaltrerna za deželnega glavarja le vstavovercem po volji. Res je „Laib. Wochenblatt“ v soboto razodel že svoje posebno veselje nad to govorico, ter pridruža g. barona, naj te časti nikar ne izbiže, ampak naj jo svoji stranki na korist sprejme.

Ker so pa nemškutariji sami spoznali, da iz te moke ne bode kruha, in da baron Apfaltrern ne bode lahko imenovan za deželnega glavarja, obrnila se je javna pozornost na drugega moža, ki utegne postati načelnik deželne samouprave.

„Tribüne“ od 8. t. m. ima namreč iz Ljubljane telegram, da je grof Thurn odločen za deželnega glavarja. Tega pač nihče ne vé, ker

deželnega glavarja imenuje cesar po nasvetu ministerstva, ki pa prej časnika ne povedó, koga imajo za ta važni posel na misli, zato si ne drznemo z „Narodom“ trditi, da so listi morebiti zdaj pravo zadeli, ker zamore vlada svojo misel pred imenovanjem še premeniti, ako bi se bilo tudi res že mislilo na grofa Thurna, a svojo sodbo o tem kandidatu smemo enako odkritosrčno izreči, kakor smo jo izrekli o baronu Apfaltrernu.

Našemu plemstvu na čast moramo reči, da ima mnogo poštenjakov, katerim ščuvanje in zatiranje narodov že preseda, ki bi se z našim narodom radi sprijaznili, in bi bili to tudi gotovo že dovršili, ako bi jih ne obdelovali vedno možje kakor Apfaltrern, Džman, Schrey, Vesteneck itd., kateri jim vun in vun dokazujejo, da morajo biti Nemci ter v nemškem smislu voliti. Knezi Windischgrätz, grofje Barbo, Margheri, Pace, Lanthieri in drugi kranjski plemenitaši so se že davno odtegnili nadležni Apfaltrernjevi komandi, ter hodijo po svojih potih, po treznem in resnem premislu, ne pa po strankarski strasti. Razun teh je pa tudi še nekaj tako imenovanih vstavovernih plemenitašev, ki prav malo marajo za „Wochenblattovo“ ščuvanje in za čudne nazore tega lističa in njegove stranke, ter bi raje prej ko slej mir sklenili z narodno stranko, ko bi jim tega le ne branil pritisk vstavovernih fašatikov. Med take zmerne plemenitaše štejemo tudi radolškega grofa Thurna, ki se v deželnem zboru nikdar ni pokazal kot strastnega sovražnika naroda slovenskega in njegovih tirjatev, ampak je sim ter tje še podpiral nasvete narodnih poslancev, ter s tem pokazal

Vojvoda Risti Jejič.

(Lastni životopis.)

V začetku l. 1850 je bil v Bosni še v navadi „begluk“, to je, moški in ženske so vsaki dan delali za Turke in prestajali mnogo vidne muke. Posebno so naz Turki priganjali k delu o naših največjih praznikih, kakor o Božiču in Velikej noči. Razun tega so oskrnjevali naše sestre, žene in hčere pred očmi zvezanih roditeljev, in če se je kdo protivil, ubili so ga. Če smo se pa pravdali pred turško neverno sodnijo, odgovorila nam je: „lažeš, ta ima prav“; tako ni moglo tisoč kristjanov spričati proti enemu Turku, en Turek pa je imel prav proti tisoč kristjanom. Mnogo podobnih muk smo trpeli kristjanje od Turkov in jih trpimo še zdaj, toda opisati ne morem vsega gorja. Tako je pravoslavni narod v Bosni s solzami in srcem raztrganim od velikih muk sostavil prošnjo, ter jo poslal k sultanu v Carigrad. Čez nekoliko časa pošlje bosniški vezir v Travnik prvih kristjanskih ljudi iz vse Bosne. Mi se zberemo in vezir objavi narodu; „Raja! prišel je firman od carja, da vam ne bomo nalagali več tlake, ampak dajali boste zanaprej tretjino, tako,

da vam bo moral beg spahija narejati hiše, vam dati volov in semena, vi pa mu boste dajali tretjino, vsega sadeža“. Narod se razveseli nad tem, ter se razide domov, hvaleč carja. Pa komaj so se ljudje vrnili, jh že vizir zopet pozove v Travnik in jim razglasi: „Raja! Od carja je prišel drug firman, da bi vam begi ali spahije ničesar ne dajali, vi boste pa dajali od vsega tretjino, od sena polovico in razun tega še plačali carju davek“. Narod se obilno raztogoti nad temi besedami in začne govoriti s solzami: „Boljšje nam je poginiti, kakor v to privoliti. Vizir pade nad ljudi in jih na mestu nekaj umori, nekaj jih pa zakuje v železa in potakne po temnicah. Od težkih okov in mraza so mnogi izgubili noge, drugim jih je pa vizir dal naštetiti po podplatih, tako, da je nekateri prejel do tisoč udarcev ter umrl od strašnega tepenja, druge, še žive so pa razposlali domov, da so v kratkem pomrli sredi svojih družin. Taka je bila njih osoda.

Med tem pride iz Avstrije v Bosno Risto Jejič v trgovskih zadevah. Enkrat se zbere narod v njegovi hiši in mu s solzami začne tožiti svoje nadloge. Jejič jim pravi: Bratje! ne plakajte, potrpite nekoliko časa, jaz vam vse razkažem, samo ostanite verni do posled-

nje kaplje svoje krvi“. Nato je Jejič napisal proklamacijo na narod, pozval je prve iz vse Bozne na skupščino poleg cerkve v Obudovcu, kjer je večja ravnina. Ko se narod zbere, ga Jejič nagovori: „Bratje! kaj mislite zdaj in kaj vam leži na srcu, povejte mi!“ Narod odgovori: „Mi želimo, da bi ti bil starešina nad nami, ter nam pravil, kar smo dolžni delati!“ Jejič pa zavrne na to: „O bratje! Vže vidim, da mi je izgubiti družino in dom, toda jaz jih darujem za vero in za te, narod pravovernil povem vam, bratje, kar mi leži na srcu. Jaz žrtvujem za vas svojo družino in samega sebe in vas le to prosim, da se mi vsi obrnemo k našemu očetu, našemu svetlemu solncu, carju vseh pravoslavnih. Poprosimo ga pomoči in svobode in znajte, da oče naš in rodni bratje naši ne odrečejo pomoči. Ti naši pravi bratje — to je naša premila, velika in pravoslavna Rusija, naš oče pa — veliki njeni car. On, bratje, je naše žarko solnce! To je, kar sem hotel reči, to mi leži na srcu od mojega rojstva. Kaj pa vi mislite?“ Narod odgovori: „Vsi smo za to in pripravljeni biti in boriti se s Turki do poslednje kaplje krvi“. Jejič odgovori: „Bratje! prav ste povedali, a prej prisezite, da ostanete

svoje samotojno mišljenje in svoje srce za blagor dežele. To ga toraj pred drugimi njegovimi tovariši priporoča za važni posel, deželnega glavarstva, in odkritosrčno rečemo, da bi nam bil izmed vseh poslancev sedanje večine grof Thurn kot deželni glavar najljubši. Ali pa on res deželni glavar postane ali ne, tega ne vemo, ker reč kakor smo že omenili ni odvisna od nas ali od narodne stranke sploh, ampak od mnogih drugih okoliščin, o katerih pa zdaj čisto nihče ne vé in tudi ne more vedeti, kako se bodo obnesle in razvile.

Upamo, da se ne motimo, ako pri tej priliki izrečemo nado, da se bodo kranjski plemeniti, kar jih ni zaslepljenih in strastnih strankarjev, sčasoma sprijaznili iz našim narodom in njegovimi opravičenimi željami, pa tudi s sedanjo vlado, ki išče povsod le blagor države, ne da bi pa kateremu narodu želela ali pa delala krivico. Nam se zdi nerazumljivo, zakaj bi kranjski grajščaki v jezi in sovraštvu z drugim ljudstvom živeli, nerazumljivo se nam zdi, zakaj bi ti grajščaki v deželnem zboru vedno glasovali z vstavoverno, našemu narodu in deželi naši sovražno stranko. Vsak čas pričakujemo v tem oziru zdravega in naravnega preobrata, in ako že naši grajščaki nečejo glasovati z našo narodno stranko, naj si enako neodvisnost ohranijo tudi nasproti vstavoverni stranki, da se ne bodo vklanjali komandi Koppa ali Schöaererja, ki jo v Ljubljani posnemata in naprej narekujeja Dežman in Schrey. Zmerni in neodvisni grajščaki kakor grof Thurn, Gutmannsthal, Savinšek in drugi naj se ločijo od naših vstavovercev ter naj govoré in glasujejo po svojem premisliku brez predsodkov in mržnje do naroda slovenskega, naj osnujejo samostojno, od nemškutarjev, od vlade in narodnjakov neodvisno, pa v resnici pomirljivo in spravljivo stranko. To bi bil jako lep in hvale vreden čin, in naši veliki posestniki, kateri bi to dosegli, bi si postavili lep spomin v zgodovini naroda slovenskega. Deželnemu glavarju, vzetemu iz take nepristranske in neodvisne stranke, bi narodni poslanci gotovo ne nasprotovali in se ne pritoževali, ampak še veselili bi se, da je prišel čas, ko glas političnih petelinov tudi pri naših velikih posestnikih ne najde več rado-voljnega posluha!

Politični pregled.

V Ljubljani 10. avgusta.

Avstrijske dežele.

Vse oči so zdaj obrnjene na našega **cesarja** na njegovem potovanji po **Predarelski in Tirolski** deželi. Cesar je dospel v Bregence (Bregenz, Brežice) na bodenskem jezeru, glavno mesto Predarelske dežele, kjer je bil se ve da z navdušenjem sprejet. Razsvitljava po hribih in po jezeru je bila bojda jako krasna. Osem sto domačih strelcev se je vladarju poklonilo. Cesar je rekel, da se mu zmirom srce odpira, kadar pride v tirolske gore. Iz tega se pač vidi, kako cesar to deželico ljubi, ki jo nemškoliberalci toliko zasmehujejo in obrekujejo zaradi nje zvestobe do katoliške cerkve, do svojih zgodovinskih pravic in do Avstrije. Narod tirolski in predarelski kaže povsod veliko navdušenost in veselje, pa nič ne vé in nič ne čuti o tisti vznemirjenosti, ki jo ustavoverci umetno redé med nemškim prebivalstvom; Tirolci in Predarelcji so gotovo bolj trdi in bolj čisti Nemci, ko nemškutarji na Štajarskem s svojimi slovanekimi imeni, vendar ti pravi Nemci nič ne vedó za to, da bi bilo nemštvo zatrto pod sedanjo vlado.

„Politik“ misli, da kakor je cesar zdaj obiskal Moravsko in Šlezijo, Galicijo, Tirolsko in Predarelsko, da bo v prihodnjem letu obiskal tudi **slovenske** dežele in Trst, kjer se bo praznovala petstoletnica združenja Trsta z Avstrijo. V slovenskih deželah, ako se ta vesela nada obistini, mu je navdušen sprejem gotov.

Na **Hrvaškem** se imajo v kratkem pričeti volitve za sabor. Vse stranke se pripravljajo za volilni boj. Vse kaže na to, da si bo neodvisna narodna stranka pod vodstvom Mrazoviča mnogo sedežev pridobila. Vladna narodna stranka, ki jo vodijo ban Pejačević, Živković in Miškatović, se je zamerila Hrvatom radi svoje popustljivosti napram Madjarom. To se je pokazalo pri zadnjih volitvah za mestni zbor zagrebški, pri katerih je vladna stranka popolnem propadla.

Če bo izgled Zagreba uplival na deželo, kar se sme pričakovati, potem je vladna večna v prihodnjem saboru jako dvomljiva, če je ne

bodo rešili virilisti, katerih je nad silo mnogo. Tudi stranka „prava“ pod Starčevićem je dobro organizirana, vendar radi svoje prenapetosti in ekskluzivnosti pri drugih Slovanih malo priljubljena. Kakor Starčević o Slovencih trdi, da so le planinski Hrvatje in da se morajo strogo pohrvatiti, tako reklamira za Hrvatsko zdaj celo Istro, brez ozira na to, da živi v Istri tudi precejšno število Slovencev. Radovedni smo, na kako zgodovinsko „pravo“ da Starčević reklamira Istro za trojedno kraljevino? Hvalevredno bi pač bilo, ko bi se Hrvatje in Slovenci v lepi složnosti vse prizadejali, da bi rešili Istro iz lahonskih krempljev, vendar ne moremo odobravati, da bi se slovenski živelj popolnem prezrli in pohrvatili, kakor Slovenci med Zagrebom in Varaždinom, ki vkljub hrvaškim šolam in uradom še zmirom ložej umejo slovenske knjige, nego hrvatske, pa hrvatska vlada se na njihovo slovensko narodnost prav nič ne ozira. Se ve da nam je v tolažbo, da so ti Slovenci vsaj obvarovani pred germanizacijo, vendar moramo izreči, da ko bi ta strah enkrat prešel, in ko bi se Slovenci združili s Hrvati v eno celoto, da mi svoje individualnosti in svojega narečja ne bomo z lepa popustili, naj menj pa siloma in na enkrat, ampak k večem tako, da prepuštimo to naravnemu razvitku, pri katerem bo tudi slovenski živelj skupnemu jugoslovanskemu nekoliko svoje posebnosti utisnil.

Vnanje države.

Ruski veliki knez Mihajl je imenovan za predsednika državnega sveta, toraj popusti poveljništvo v Kavkazu.

Na **Francoskem** je vse v toku volilnega gibanja. Gambetta je v Tours-u govoril, pa njegov govor je malo zadovoljil. Katoliška stranka je razcepljena, ker so eni za republiko, drugi za kralja Henrika. Število bonapartistov se vedno bolj krči.

V **Rimu** so prostozidarji sklicali tabor, na katerem so zahtevali, naj se sv. očetu še te pravice vzamejo, ki jih zdaj imajo,

Izvirni dopisi.

Iz Kočevja, 6. avgusta. — (Slovenščina na kočevskem gimnaziju.) Kočevski spodnji gimnazij je po svetu malo

verní do poslednje kaplje krvi in potem vam jaz naznanim, kako nam je treba postopati“. Narod se mu zaroti, da ostane zvest do smrti in Jejič začne znova govoriti: „Bratje! Najprej nam je treba napraviti pisanje in poslati v Rusijo“. Napišejo tako prošnjo, potem pa še drugo na Dunaj, ker Jejič je namerjal poslati eno deputacijo na Rusko in eno v Avstrijo. V Rusijo se odpravi Jejič sam z nekoliko ljudmi, toda Turki so zvedeli o tem, ter so se začeli pripravljati proti narodu. Možje pišejo hitro Jejiču, da naj se vrne. Ko dobi Jejič pismo, se precej vrne z deputacijo črez Avstrijo v Bosno. Skupščina se zbere, ter mu govori: „Ti si bil odšel v Rusijo, a Turki so namerjali vdariti na nas, toda brez tebe biti ne moremo“ Jejič poreče na to: „Bratje, dobili smo nekaj smodnika in orožja in jaz napišem zdaj na Dunaj našej deputaciji, da se koj vrne, takrat pa vi zopet pridite v skupščino“. Zgodilo se je tako. Ko se deputacija vrne, se narod zopet zbere na polje pri cerkvi v Obudovcu. Ljudje želijo in prosijo, da bi Jejič ostal v Posavini, prebivalci Krajine pa zopet želijo in prosijo, da bi šel knjim. Na to zapove Jejič obojim biti mirnim in Turkov se ogibati, dokler ne dobijo od njega pisma

iz Krajine; ko pa zvedo, da je Jejič v krajini padel nad Turka, takrat naj tudi vsi Posavci složao vdarijo na vruga. Za tem se je odpravil Jejič v krajino in tam deval v red: zapisal ljudi in postavil starešine.

Toda Turki napadejo kristjane v Krajini, ter se bijejo z njimi dolgo in strašno. Štiri mesce se ustavljajo kristjani močni turški vojski in sneg je že začel padati, pa Jejiču ni bilo pomoči od nikoder. Kristjanom zmanjka smodnika in orožja, Turki pa vedno silneje in silneje pritiskajo v močnih trumah, pobijajo žene in može, ter počenjajo vsakojake krutosti. Jejič, videč, da pogine mnogo naroda, začne govoriti: „Bratje! Smodnika in orožja nimamo, toraj ne moremo imeti vspeha proti turški sili; tak idite vi v avstrijsko pokrajino, a jaz pojdem iz mesta v mesto prosit pomoči za vas, dokler ne dospem v našo premilo Rusijo z narodovo prošnjo.“ Jejič se odpravi in pride v Črnogoro. Pokojni knez Danilo mu dá pisma v Rusijo. Jejič potuje črez Carigrad, s pismom od knjeza Lobanova na Rusko. Ko vse opravi se vrne v Črnogoro in odtodi v Bosno, vzešši seboj Črnogorca Petra Nikoliča. Ko dospe v Zadar, ga poprašujejo avstrijske oblasti: „Zakaj ne prosiš ti pomoči svojemu narodu pri

našem carju?“ Ker so dobili pri njem neko pismo, in ker se ni hotel ločiti od Črnogorca, so oba zaprli. Vendar so ju kmalu osvobodili s pomočjo božjo in blage Rusije; Črnogorca so poslali v Cetinje. Jejiča so pa odpravili v Ljubljano, glavno mesto avstrijske Krajine, kjer je od dunajske vlade vlekli stalno plačo.

Čez nekaj časa pošljejo Bošnjaki tudi sem Jejiču pismo, po kojem se on napoti v Bosno že l. 1859. Ko pride, se narod silno obraduje, meneč, da se bo on bil s Turki. A Jejič jim vsem govori: „Bratje! jaz ne morem sedaj začenjati boja, ker jaz nimam nič plana in nič pripravljenega, a ko izgotovim, pridem zopet k vam.“ Tako se on napravi iz Bosne na pot in vzame seboj najveljavniših mož, ostale pa pusti, rekoč: „Bratje! bodite gotovi, dokler ne pridem, do takrat ali dobim prava s pomočjo Boga in Rusije, ali pa vsi poginemo.“ Ljudje se obradujejo in pravijo: „Ko ti ukažeš, pripravljeni smo preiti svojo kri z ženami in deteti.“ Z nekoliko ljudmi se prerije Jejič iz Bosne v Srbijo, kar ni šlo brez krvi. Oglasi se pri knjezu Milošu, ter mu razloži britko stanje pravovernega naroda v Bosni. O tej zadevi je bil pisal tudi v Rusijo.

(Konec prih.)

znan. Vemo o njem le toliko, kar slučajno kje slišimo. O kakem programu tega zavoda ni duha, ne sluha. Ko ne bi g. vodja Knapp po svojih kozlih, ki jih tukaj strelja, skrbel za to, da o njem pride kak glas med svet, še vedeli ne bi, da v Kočevji gimnazij obstoji. Radovedni smo bili, kako je na tem zavodu s podukom o slovenščini, in pravilo nam se je, da slovenščina je tukaj relativno obligaten predmet, t. j. učiti se mora, ako se je kedo učiti hoče. Stariši kočevskih učencev te uredbe ne poznajo. Od kodi neki bi utegnili to izvedeti? Jih bo mari g. vodja na to določbo opozoril, in jih morda vprašal ali želijo, da njih otroci obiskujejo tudi poduk slovenskega jezika? Kedo bi to marno pričakoval od g. Knappa, kateremu slovenski jezik tako mrzi, da ga strese sibirijški mraz, ko sliši pogovor slovenski slučajno v kaki družbi? Ali se bodo morda učenci iz lastnega nagiba pobrinili, da se navadijo tudi slovenščine? Kedo jim bo hotel pripisovati tako spoznanje in brižnost? Otrok je otrok. Če se ima manj učiti, ljubše mu je. In tako se zgodi, da le malokateri učenec, dovršivši spodnji gimnazij, prinese vsaj začetno poznanje slovenskega jezika na višji gimnazij, ali kamorkoli se obrne. Do zdaj so tukajšnji gimnazijalci prehajali več del na ljubljansko učiteljske. Kako je s slovenščino na učiteljski, pisatelj ne ve. To pa ve, da bodo kočevski učiteljski kandidati brez znanja slovenščine težko shajali. Vseh po kočevskem vendar ne bodo mogli nastaviti, ako jih bodo v tolikem številu pehali v učiteljske, kakor dozda. Pa tudi na Kočevskem potrebujejo slovenščine, ker se tu nahaja kolikor toliko tudi slovenskih otrok. Primorani bodo tedaj drugodi po Kranjskem iskati učiteljskih služb. Kako jim bo to mogoče, brez dobrega znanja slovenščine? Ali bodo mari mogli srečo najti v nemških deželah, kjer domačih učiteljskih kandidatov itak vse mrgoli?

Če jemljemo ozir na druge stanove, n. pr. na duhovništvo ali uradništvo, katerim se utegnejo Kočevski dijaki posvetiti, imeli bodo še večji križ, ako slovenščino ne bodo popolnem vešč. Kurist Kočevjarjev toraj sama terja, da se do dobra izurijo v slovenščini.

Ko bi hotel vodja Knapp ozirati se na želje tukajšnjega prebivalstva, moral bi ravnati v tej zadevi vse drugače. On, se ve, noče poizvedovati njegovega mnenja o tej stvari. Ljudstvo nujno želi, da se učenci na tukajšnjem gimnaziju učijo tudi slovenščine. V merodajnih krogih so me zagotavljali, da bodo sami prosili vladu, naj ukrene, da bode na Kočevskem gimnaziju slovenščina obligaten predmet, ako vlada iz lastnega nagiba tega ne stori. Čudijo se, da vlada sama ne sprevidi potrebe, v tej zadevi bolj skrbeti za blagor Kočevjarjev. Svesti so si sicer, da bi ta preuredba v gotovih krogih zbudila krik in vik o sloveneziranju. Toda, pametni so dovelj, da tako upitje smatrajo za slamnato strašilo v prosu, katerega se le vrabci boje.

Naj se vlada blagovoljno ozre na to izjavo. Če morda dvomi, ali je istinita in zanesljiva, ali ne, naj sama na dotičnem mestu popraša, ter si po svojih poizvedbah preprčanje pridobi.

Iz Celjske okolice, 8. avgusta. (Celjanka, die „Cillierin“.) Med listi nemško sovražnimi je Celjanka nar sovražnejša Slovincem. Vže mariborčanka mirneje piše in clo graška stara teta „Tagespost“ se od Celjanke lahko uči sovražnega duha; treba tedaj se nekaj pečati z očetom Celjanke, z

založnikom g. Rakušem, da stvar umemo. Ta gospod je sicer večkrat svoje blago po slovenskih novinah razglašal, sprejema baje tudi slovenski denar, da clo česke desetake: pa strast je strast, in ta je slepa. Nekaj tukaj iz nja živatopisa ali življenja. Ni ravno dolgo predolgo, kar se je v Celju sošlo par vseučiliških dijakov nekdanjih celjskih študentov, pa konečno razškopljenih pred par leti zaradi ruske hymne; tukaj je bilo viditi dosti smeha in govori srčni pa tudi zanimivi. Da je bilo vse mesto o vsem zločinstvu takrat razjarjeno, počemši od briča noter do profesorjev, ravnatelja, magistrata itd., se samo ob sami razumi, ker je Celjsko mesto nemško; vendar so bili študentje kmalo zapazili, da je g. Rakuš narvečo sveto jezo takrat razodeval, kar mu je v študentskih krogih prineslo nov naslov. Odposlanim dijakim slovenskim na čast so imeli mal komers ali veselico, in tukaj napije dijak napitnico, ki je pomenljiva: „Ein Hoch dem Deutschesten der Deutschen, dem deutschen kaiser in Cilli, Herrn Rakusch“. Sledilo je gromovito ploskanje. Ako tedaj slišiš govoriti o „nemškem celjskem cesarju“ med starimi dijaki, boš vedel, kaj to pomeni. Vendar pri vsem tem bi bilo želeli, da si ta gospod zdaj nekoliko oddahne, ter postane miroljuben.

Iz Štajerskega, 7. avgusta. (Čehi in Slovenci.) Dve deželi ste, ki se v avstrijskih deželah bijete za svoj obstanek in živež, namreč česka in slovenska. Kar se je na českem mnogo let predlo in sejalo, to se je zdaj le želo; ljudstvo, ki se je prijelo samosilja, je le bilo orodje, ako tudi zarad tega po pravici odkazano kazni strpeti ima, med tem ko se na tihem in brez strahu sejanci veselijo. Nekaj enakega smo bili tukaj na Štajarskem pred leti doživeli, namreč volitveno bitko pri Slovenski Bistrici; tudi tukaj so bili Slovinci, pa tudi čez dolgi čas naščuvane nemčurje polovili, zaprli, med tem ko še dandanašnji osovratelji bistriški uradno nepoznani, mirno, brez strahu živijo. Vendar Česka dežela se umiruje; prišel je mož na čelo dežele — pravičen in oster, in nemirneži se skrivajo.

Drugače je na Slovensko-Štajarskem, ako tudi posamezne gosposke hočejo Tsaffejevo pomirljivost podpirati službeno in po dolžnosti. Nekaj bi bilo pa še pričakovati. Tudi pri nas zadnje dneve nemško-liberalna nestrpljiva stranka bolj kakor kedaj napada Slovence, češ, da le njej vladanje pripada. Ko bi šlo po volji te stranke, bi se Slovenci morali izseliti, da njih prostor zasede boljše kultivirano nemško ljudstvo po smislu kranjskega šolskega nadzornika Pirkerja, ki bi morda slovensko krv prekrstiti dal z nemškimi vojaki. Mnogo slabije od Čehov se nam Slovincem godi; Čehi se ne dajo prezirati; vidi jih vlada, državni zbor, celo Poljaki se bratijo z njimi — le o Slovincih in zlasti še od spodnje štajarskih Slovincem je malo govora. Vsi slovanski rodovi so si že znani bili pri slovanskem romanju v Rim, samo Slovenci so na potu le mnogokrat čutili, da so malo poznani, še manj cenjeni, prezirani, brez reda, nadzorovanja. Pri gosposkah še ni ove neodvisnosti, nadstrankarstva, ki bi moral gledati ne na lice, krv in jezik, temuč le na pravico; gosposke še mnogokrat slovenskega jezika celo ne govorijo s slovenskimi strankami, ali ga pa govorijo še slabije od rešpektarjeve kuharice Brenceljnov; sploh mislimo, da imamo še Weberje, Grünertje, — in da potrebujemo Kraussov, ki dospe do žlahtnega stanu, ako pomirljivi posel dobro dovršijo. Bolj kakor kedaj čuti se potreba, da dobimo Slovenci višjo sodnijo v Ljubljano in

poseben oddelek namestnije iz Gradca v Maribor, v glavno mesto spodnjega Štajarja. Naj bi si vlada nas spominjala in gledala, kaj je tukaj kaj zanemarjenega od prejšnjih dolgih let še! Vsakako pa mirovni red sedajne vlade mora tudi pri nas nadvladati, ki se pod nobeno vlado dalj naprej prezirati ne bo dal. Gospodje, ki so dolgo Slovence prezirali, pa to se ve da težko umejo.

Domače novice.

V Ljubljani, 1. avgusta.

(Župani okolice ljubljanske) so imeli včeraj 10. t. m. shod, da se pogovoré o vstanovitvi založnice in posojilnice za okolico ljubljansko.

(Močvirski odsek) je vzel včeraj na znanje poročilo predsednikovo in odbornika Stedrya o tem, da je ministerstvo izročilo izdelavanje načrta o sušenju močvirja nadinženirju Podhayskemu in koliko je ta dozda že izvršil tega dela, katero bo stalo 16.000 gld. Potem se je obravnaval dnevni red, pri čigar posvetovanji se je ustavila izvršitev sklepa gledé trebljenja Ižice sklenjenega v zadnji odborovi seji.

(Slava našega polka.) Oficirji našega kranjskega polka št. 17 zbrali so se v nedeljo 7. avg. v Franc Jožefovi kosarni, da so praznovali triletnico bitke pri Jajcu. Zbrani častniki bili so veselo iznenadeni, ko je nepričakovano stopil med nje tudi nadvojvoda Janez Salvator, divizionar našega polka, ki je bil tudi pri Jajcu v ognju. Prvo napitnico je izrekel polkovnik Fax, ter napil cesarju, generalu Filipoviču in generalu princu Württembergu. Potem pa je prijel za čašo nadvojvoda Janez, ter častno omenil vlega prejšnjega polkovnika Priegerja, „moža trde unajnosti pa mehkega srca“, na to pa napil kranjskemu polku, tistemu polku, „ki v 200 letih svojega obstanka nikdar ni bil od sovražnika premagan“. Ta toliko častna napitnica iz ust tako visokega gospoda je se ve da vse častnike kar povzdignila in s ponosom napolnila. Nadvojvoda Janez je ostal tri ure med častniki ter se z njimi zabaval. Vsem Slovincem mora biti v čast in slavo, da celó v najvišjih krogih tako časté in spoštujejo našega slovenskega vojaka!

(O nesreči v Bohinjski Bistrici) poroča „Laib. Zeitg.“, da so našli g. kaplana Jeralo mrtvega pod razvalinami. Mrtvih je vsega 7 ljudi, težko ranjenih pa 5. Le neka delavka je pod razvalinami živa in skor nepoškodovana ostala. Neki kmet je bojda že eno uro poprej videl, da se zvonik maje, ter je delavce na to opozoril, pa ga niso hoteli poslušati. Žalost je velika, nekaj zaradi ljudi, ki so nesrečno smrt storili, nekaj pa tudi zavolj velike škode, ki je revna fara poravnati ne bo kmalo zamogla.

(Deželni odbor) daroval je pogorelcem v Cerkljah 500 gld.

Telegram „Slovenu.“

Iz Bohinjske Bistrice, 10. avgusta.

V torek ob 4. so našli zidarja in kaplana; v sredo so pokopali umrlo in 1 žensko; rudarja dozda nobenega ni na pomoč; ljudje so usmiljenja vredni in potrebni.

Razne reči.

— Za župana v Dednem dolu je bil izvoljen posestnik Miha Nadrah v Starem trgu, za svetovalca pa baron Taufferer in posestnik Franc Kastelic.

— Darilo ali talijo 26 gld. 25 kr. je

dobil Andrej Kobal iz Spodnje Idrije, ker je 13. junija nekega otroka rešil iz vode.

— Deset zapovedi za časnikarske dopisnike.

1. List za časnik le na eni strani popiši, ker včasih je treba list razrezati, da se med več stavev razdeli in hitreje zgotovi.

2. Piši jasno in razločno in zlasti na lastna in tuja imena pazi, da jih razločno napišeš, ker sicer vrednika in stavca jeziš, če ne moreta tvojega čobrekjanja brati.

3. Ne piši s premajhnimi črkami, ker stavec mora na pol metra daleč čitati in vrednik mora večkrat kaj spreminjati.

4. Ne začenjaj čisto zgorej pisati, ampak pusti nekoliko prostora, ker vrednik mora včasih napis spreminiti ali ga narediti ali stavcu kako naročilo zapisati.

5. Svojega rokopisa ne zavijaj, ker ga sicer težko rabi vrednik, stavec in korektor.

6. Piši kratko in jasno, ker dolgih povesti nihče rad ne bere.

7. Ne piši nič, kar ni za javnost, sicer ti vrednik vrže rokopis v papirni koš in ti potratiš čas, papir in poštino.

8. Pod list zapiši jasno svoje ime, kajti tvoje ime mora biti vredniku porok, da je to resnično, kar si pisal. Če te pa vrednik že pozna, zadostuje, da vrednik ve iz znamenja ali izmišljenega imena, kdo da mu piše.

9. Za dopise ne rabi temnega papira, da si stavec in korektor nepotrebno svojih oči ne gubita.

10. Te postave si zapomni in če te je volja kakšni dopis sestaviti, spomni se jih in ravnaj se po njih.

— Naš cesar kot skrbni oče državljanov. Iz besedi cesarjevih, ki jih je v Bregenciji na Predarelskem govoril naproti deputacijam in posameznikom, razvidimo, kako se svetli naš vladar zanima za blagostanje svojih podložnikov in kako mu je briga za sredstva, s katerimi bi se našim kmetovalcem pomagati dalo. O predarelski železnici je omenil vladar, da o njej upa, da bo predarelski deželici v mnogem oziru koristila. Tudi se je bojda menil o tem, kako bi se dala zabraniti ali omejiti konkurenca ameriškega žita. Ne vemo sicer, kaj so mu gospodje na take opombe in vprašanja odgovorili, veseli nas pa že to, da se naš svetli vladar za napredek našega blagostanja zanima, in to nam je porok, da se bo zdaj vendar kaj storilo za našega kmeta, da se obvarje propada; to tem bolj, ker je tudi Taaffe lani razvil program, ki obeta kmetovalcem mnogo olajšave in pomoči.

— Deželanska banka kot podvzetnica. Čuje se, da hoče deželanska banka v dolnji Avstriji eno železnico zidati. Če vidimo to krepko in tudi Slovanom prijazno banko že kot podvzetnico, prihaja nam nehoté na misel dolenjska železnica, ktera bi deželanski banki gotovo dobiček donášala, ako jo banka potegne iz Ljubljane noter do Sarajeva, čez Karlovec in Banjaluko. Ali ni nikogar, da bi se pri vladi in pri vodstvu banke oglasil za to tako važno potezo? Reklo bi se skoraj lahko, da je prihodnost slovenskega naroda navezana na to železnico, kajti če se bo slovenski jug zvezal z Evropo po drugi črti, tako da ostanejo slovenske dežele čisto na strani, potem smo popolnoma ločeni od svetovne kupčije, od denarnega studenca. Slovenski domoljubi, prevdarite vendar to, in storite potrebne korake.

— Alte und neue Welt, nemšk časopis za zabavo s podobami. Vsakih 14 dni

izide sošitek. Kot nadarek se dobi prelepa z oljnatimi barvami tiskana podoba: „Češčenje presv. Srca Jezusovega“, slikana po P. Deschwandenu, podoba prekosi vse že izišle podobe za dar. Vsaki naročnik zamore dobiti podobo proti doplačilu 72 kr. Cena v širokem zlatem okviru znaša 4 gld. Pri naročilih naj se blagovoljno naznani ako se želi podoba v okviru ali ne. Vsi izišli zvezki se lahko naročijo. Tega lista je sedaj ravno izišla 21. številka.

Berilo je sledeče: Aus den Juli Tagen. — Erinnerungen eines Thalers. — Schmeichlerlohn. — Katholische Leitgenossen. — Der blaue Montag. — Mein Blümchen. — Der Dreissigste. — Die Harmonie d. Natur. — Siedler Legenden. — Das Gastspiel d. Herrn Professors. — Allerlei: — Podobe: Aus den Juli-Tagen. — Pauline v. Mallinkrodt. — Im Kreuzgang der Klosterschule. — Der Taufgang. — Blumenstück. — Gmunden am Traunsee. — Erst das Küsschen. —

K obilnemu naročevanju uljudno vabi vdana
Katoliška bukvarna.

Javna zahvala.

Podpisani odbor izreka v imenu celega društva svojo najiskrenejšo zahvalo slavnemu odboru národne svečanosti v Dol. Logatci, katera se je sijajno izvršila 7. t. m., sosebno pa vrlim Dol. Logaškim Slovenkam za nepričakovano ljubeznjivi sprejem ter krasni laborov venec s trakom, katerega pripeti so nam blagovolile omenjene krasotice v vedni spomin na našo zastavo in nas vse obilo obdarile z šopki.

Navdušenih src podali smo se med Vas, dragi, mili nam Notranjski Slovenci, vrle nam Slovenke, radostnim srcem sledili smo Vašemu prijaznemu vabilu, in denes nam srce polno radosti kipi, ako se spominjamo kratkega, a prelepega časa našega bivanja ter razveseljevanja med Vami. Bodite preverjeni, da tudi mi čutimo z Vami, da tudi mi smo z Vami enih misli. Národna svečanost v Dol. Logatci pa nam vsem ostane v najlepšem spominu in zapisati hočemo jo z zlatimi črkami v kroniko našega društva. — Navdušeni in jednim glasom kličemo Vam tedaj: Živeli Notranjski Slovenci, stebri národa našega, živete ondašnje Slovenke! Živijo národ!

V Ljubljani, dné 9. avgusta 1881.

Odbor „Sokola“.

Katoliška bukvarna v Ljubljani

priporoča svoje pomnoženo zalogo v devocijskih vsake vrste:

Britke martre v najboj nježni izpeljavi, iz lesa zrezljano.

Knjižice za smrtno uro in za molke, v raznih velikostih.

Molke košene, koksaste in iz pizre itd. itd. zveržene in na vrvi.

Svetinjce raznih svetnikov, brez madeža spoč. Marije device in Naše lj. Gospe.

Skapulirje, karmelske, rudeče, višnjeve in reda sv. Trojice.

Jezusova Srca z rudečo svilno živano na črni podlagi, vse pa pod upognjenim steklom v nježnem okroglastem okviru iz ebenovine. Imamo jih v raznih velikostih.

Jezusovo Srce, sv. Jožef, sv. Družina v maven pod steklom v razni velikosti se tudi pri nas dobivajo.

Te reči razprodaja na drobno, na tucate in več vkupaj

katoliška bukvarna

v Ljubljani, stolni trg. 6.

Dober kup ure.

Jaz pošiljam ure proti poštnemu povzetju, in če komu ura ni všeč, dam mu denar nazaj, toraj kupovalec ni v nobeni nevarnosti.

1 **cilinder-ura** iz srebrnega nikla z verižico, prej 12 gl., zdaj 5 gl. 25 kr.

1 **anker-ura** iz srebernega nikla z verižico, prej 10 gl., zdaj 7 gl. 25 kr.

1 **srebrna remontoir Washington-ura** z verižico, prej 30 gl., zdaj 15 gl.

Zlate urice za gospe, prej 40 gl., zdaj 20 gl., z verižico za na vrat. (6)

Zlate remontoir-ure, prej 100 gl., zdaj 40 gl.

Na pet let dobri stojimo.

Ph. Fromm, urar.

(Uhrenfabrikant, Rothenthurmstrasse, gegenüber der Wollzeile Wien.)

Orglje.

Pod Gradom pri Rudolfovem so naprodaj stare, pa še dosti dobre orglje s 7 spremeni. Kdor jih želi kupiti (predrage ne bodo), naj se oglasi pri gosp. župniku Janezu Virantu. (3)

Važno za vsako hišo!

Cela mizna oprava iz britanskega srebra za le 8 gld.

Elegantno delo, ne zarujavi, in se vedno tako ohrani, v podobi in barvi pravega srebra, in je najboljša stvarina za mizno opravo, razun srebra. Za 8 gl. se dobi cela mizna oprava iz najboljšega britanskega srebra. Dobri stojimo, da ostane oprava vedno bela.

6 nožev iz britanskega srebra z angleško jekleno ostrino,

6 vilic iz britanskega srebra, fina in težka roba,

6 žlic iz britanskega srebra,

12 žličic za kavo, iz britanskega srebra,

1 mlečni zajemnik iz britanskega srebra,

1 zajemalnik za juho iz britanskega srebra, težko, dobro blago,

2 lepa svečnika,

3 jajčne posodice,

6 tuc. lepo izdelane,

1 posoda za poper ali sladkor,

1 presejalnik za čaj,

6 tuc. za nože in vilice

51 kosov.

Naroči se proti poštnemu povzetju, ali pa da se denar naprej pošlje.

Zaloga britanskega srebra

C. Langer,

Wien, II. obere Donastrasse 77.

Opomba. Komur bi oprava ne ugajala, pošlje naj jo v 10 dneh nazaj in bo dobil svoj denar nazaj razun poštnih stroškov.

Važno za vsako hišo!

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.